

LADDERPUZZEL 76

Onlangs zaten twee vrienden in een gezellig praatje over koeftjes en kalfjes bij elkaar. Het gesprek kwam op de kinderen, waarbij de ene de ander vroeg: „A propos, hoe oud zijn je drie kinderen nu?” Het antwoord was: „We zitten toch gezellig bij elkaar, zodat je het wel even uit kunt rekenen. Het produkt van hun leeftijden is 60”.

„Daar heb ik weinig aan”, kaatste de eerste terug, „want dan zijn er verschillende mogelijkheden”.

„Welnu, dan zal ik je nog vertellen, dat mijn kinderen allen ouder zijn dan je oudste dochter”.

Na enig nadenken merkte de vrager op: „Ik kom er nu veel dichter bij, maar ik kom er nog niet helemaal uit”.

„Dan vertel ik je nog het laatste over de leeftijden van mijn kinderen: de som van hun leeftijden is een oneven getal, doch het is deelbaar”.

„Nu weet ik het, ze zijn..... en ... jaar”.

Aan u, geachte puzzelaars, de taak om ook de leeftijden van de drie kinderen te bepalen.

Oplossing puzzel 73

Na 73 inzendingen is het de heren C. Ph. Arnoldus, ard. Kospruis en J. M. de Bruijn, afn. 6300, gelukt de top van de puzzelladder te bereiken en wel met een totaal van resp. 87 en 85 punten.

Zij kunnen beiden hun prijs (f 10,—) afhalen bij mej. Hartsuiker, redactie VDH-tje.

Affidavit; tramkaart; gebruiken; werkpaard; keistenen; veerboten; bakerkind; eeserveen.

Het rijmje luidt:

Laat niet als dan

voor 't aangenaam verpozen

De eigenaar van 't bos

de schillen en de dozen.

Spreekuur O.R. Maanweg

10 SEPTEMBER 1957.

1e pauze: de heren Poppen — Van Grondelle,

2e pauze: de heren Zeegers — Van de Velde.

Spreekuur O.R. Utrecht

fabriek KEULSEKDE

13 SEPTEMBER 1957.

1e pauze: de heer Bonder,

2e pauze: de heer Van Rec.

Mel 1945: feestroes, eten, Engelse sigaretten, enz.

Augustus 1945: bij Van der Heem N.V. begint de fabriek weer te gonzen en de houtfabriek levert weer zijn kasten aan de montage. De meisjes zijn uit de houtfabriek verdwenen, er werken nu allemaal mannen.

Er wordt gereorganiseerd en men ziet in 1947 kans in één week 1.100 kasten te maken. Maar dit is niet voldoende want de buitenlandse concurrentie begint zijn kop op te steken. Van der Heem N.V. moet met kasten van een geheel nieuw type komen, veel goud, veel voorleuige knoppen, andere methoden van samenstellen enz. In de houtfabriek wordt gereorganiseerd en meer geordind. Benzen ontwikkelingswerk worden verzet. Wat vaag op papier stond van vorige onderzochtingen wordt voltooid.

1957. Wederom wordt er dit jaar vernieuwd, weer blijven er allerlei verbeteringen en veranderingen nodig te zijn. De nieuwe houtfabriek zit weer in een royale jas, die bovendien van een goede snit is.

Laten wij samen gebruik maken van de mogelijkheden die deze nieuwe houtfabriek ons geeft.

J. de Rooy,
Zagerij.

Hiermede breng ik dank, ook namens mijn vrouw, aan chefs, bazen, collega's en de Gesp voor het mooie cadeau en de belangstelling ter gelegenheid van ons zilveren huwelijksfeest ondervonden.

A. A. M. Roos,
Draaierij.

Ach, ja.....

„Teleurstelling is erger dan achteruitgang”, zei mijn schoonmoeder altijd.

Een regelmatig terugkerende uitdrukking bij iedere grote of kleine tegenstand en hoevel ite, achteraf, het er eigenlijk niet mee eens ben, vond ik het toen altijd een prettig bewijs van medeleven. Ongeacht of er nu een avonds uit in het water viel, de baby het belang aan finiers trok, de met zorg gen ontrigde cake toch nog inzakte of dat er sprake was van werkelijk pijnlijke ervaringen, onveranderd hieldde het commentaar: „Ja kind, teleurstelling is erger dan achteruitgang”.

Rare uitdrukking eigenlijk. Vanavond moest ik er na jaren ineens weer aan denken.

Willem (de zoon van acht) verkeerde in een zeer milde stemming. Hij was verblijd met een grammofoonplaat met liedjes van Annie Schmidt en na zeven heer het bed van Dikierthe Dap en, de gnujfe te hebben aangehoord, stelde ik voor een spelletje te doen: Mikado, iets met stotjes — hêl leuk. Nu kan hij slecht tegen zijn verlies en omdat ik bang ben dat hij dat misschien altijd zal houden, ga ik daar fier tegenuit.

Natuurlijk had ik beter nóg zes keer naar Dikierthe Dap kunnen luisteren om hem daarna te verdedigen (naar ik verwacht) naar bed te brengen. In plaats daarvan gooide ik met dat Mikado-voorstel de knuppel in het hoenderhok.

Even ging het goed, maar toen was het mis. Ik bleef op mijn, als pedagoog, enig juiste standpunt staan en mijnheer verdween kwaad naar bed met de woedende uitroep: „Ik speel niet meer met jou, je speelt vals, Schurk!”

Dat was dan dat. Eigenlijk had ik toen een hêl klein beetje medelijden met mezelf. Stof je maar uit (dacht ik), koop maar plaatjes en tompoese bij de thee, en fin ik dacht nog veel meer, tot hij riep. Heel zacht en berouwvol. Daar zal je het hebben, hij kan natuurlijk niet slapen zonder nachtzoen en ik ging, niet al te snel, naar de slaapkamer. „Ja”, zei ik met de juiste intonatie, bepaald niet toeschietelijk, „ja, wat is er?” „Ik kan niet slapen”, zei hij. „Hoor es, man”. „Nou, vertel het maar” (koeltjes). „Nee, hoor nou es aan je oor”. „Al helemaal vertederd legde ik het oor te luisteren, klaar om vergiffenis en daarna de begeerde nachtzoen te schenken en het ook nog even gevoelig over dat „schurk” te hebben. „Nou”, zei ik aanmoedigend, toen hij met z'n mond aan mijn oor bleef aarzelen. En met z'n liefste stemmetje: „Mag ik een snoepje, man?”

Toen heb ik de „schurk” maar gelaten voor wat hij was!

L. V.

Nr 516

7 september 1957

het V.D.H.-tje

PERSONEELSONGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG UTRECHT HOLLAND
Verkoopkantoor VAN DER HEEM N.V. en Eerste Nederlandse Autorijwielafabriek N.V.

Redacteur: C. Schrevel.
Redactie-Adviescommissie: dr. Joh. H. Schreuer (voorzitter), C. A. M. Kroon,
L. F. Laurier, drs C. A. A. van Luttervelt en ing. J. Roorda.

EVEN..... VERHUIZEN!

Donderdag 18 juli 1957 werd de produktie in het Houtbedrijf beëindigd. Niet omdat toen al de vakantie was aangebroken, de reden is u nu bekend: we gingen verhuizen naar onze eigen fabriek.

Daarom moest van tevoren alles goed schoongemaakt, nagekeken, zorgvuldig ingepakt en genummerd worden. De fabrieksvakantie werd benut om de gehele inboedel te verhuizen.

Hoe dit nu te werk is gegaan, zullen we u in dit artikelje beschrijven.

Enige maanden van tevoren werden enkele deskundigen, die meer met dit bijtje hadden gehakt bij Van der Heem, gepolst.

Voorbouwende op hun ervaringen kwam het volgende verhuisplan tot stand:

1. Detailtekeningen van elke afdeling op een duidelijke schaal.
2. Een tijdschema van de verhuizing zelf.
3. Een gedetailleerde lijst van de inboedel, die verhuist moest worden.
4. De detailtekeningen van elke afdeling werden in overwerk 's avonds door een stel enthousiastelingen vervaardigd.
5. Hierop stonden precies aangegeven de plaatsen der machines, werktuigen enz. enz.
6. De tekeningen en de nieuwe fabriek zelf waren ingedeeld in vakken en wel genummerd van 1 t/m 39 vol-

gens de spanten vanaf de Maanweg naar de Saturnusstraat en geleitend van A t/m N, volgens de knooppunten in het spant. De hierna opontane vakverdeling diende als grove oriëntatie tijdens de verhuizing.

Een fijne verdeling was door een speciale uitrijploeg met vert op de vloer aangegeven met nu van de machine of voorwerp en de plaats van de man.

2. Het tijdschema was in overleg met de verhuizer samengesteld. Er was een splitsing gemaakt in a. machines/installaties e.d. en b. produkt in bewerking e.d., terwijl voor iedere groep per afdeling was aangegeven — tijd voor demontage of inpakken — tijd voor montage/aansluiten of uitpakken, en wie hierbij de leiding zou hebben.

De nieuwe houtfabriek

In dit VDH-tje willen wij speciale aandacht wijden aan de nieuwe houtfabriek, waar de produktie 5 augustus een aanvang nam. Maar zoals dat meer gaat in een nieuwe omgeving, je voelt je vreemd en nog wat onwennig, zodat nog niet alles even gesmeerd loopt als je wel zou willen.

Het motto waaronder wij aan onze nieuwe houtfabriek aandacht willen besteden luidt: „Van wat het eens was tot wat het nu is”. De redactie stelt het op prijs dat de inhoud van dit nummer bijna geheel is verzorgd door „houtjongens”. De heer Klerk was zo vriendelijk ons enkele gegevens te verstrekken over de mogelijkheden die bij de bouw van een dergelijke fabriek altijd aanwezig zijn.

Onze nieuwe houtfabriek is een prachtige aanwinst en wij hopen u hiervan door middel van de foto's en de artikelen te kunnen overtuigen. In deze tijd van beperkte woonruimte is een felicitatie met het verrijzen van deze nieuwe, modern geutilleerde werkruimte voor ieder die in het houtbedrijf werkt geheel op zijn plaats.

De redactie dankt allen die over deze bijzondere gebeurtenis iets hebben willen schrijven.

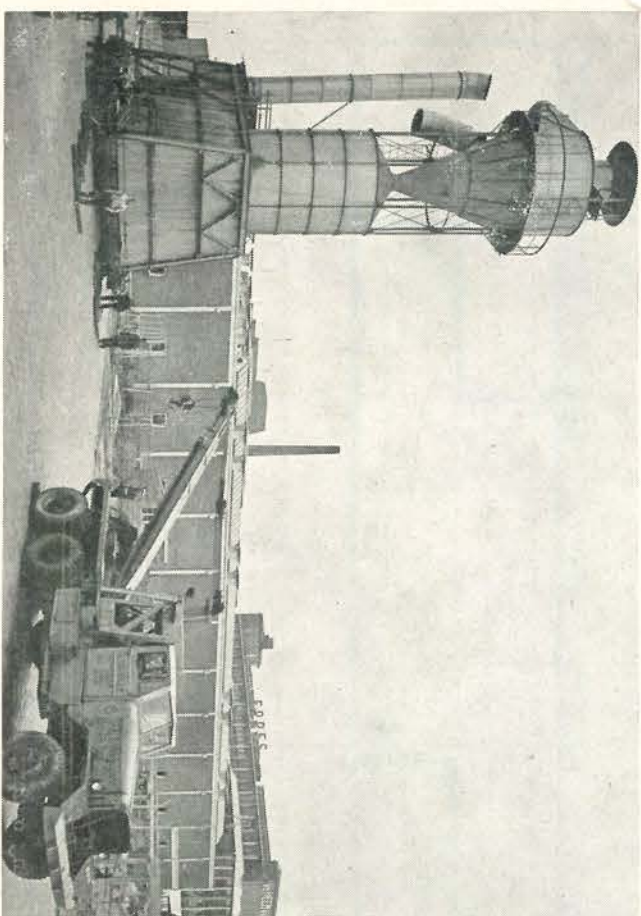
3. Wat nu verhuist moest worden konden vinden in een lijst, waarop stond vermeld:

- Machines/installaties of produkt in bewerking
- Afdeling (oud)
- Verhuisdatum
- Leiding
- Voorwerp
- No
- Plaats nieuw (vak volgens tekening)
- Benodigde aansluitingen
- Bijzonderheden.

Om u enigszins een indruk te geven van wat er allemaal gebeuren moest, volgen even een paar getallen: ± 90 machines en ± 1500 kasten in bewerking moesten worden verhuist. Nog niet eens te spreken van de inhoud van drie magazijnen en de gehele houtvoorraad.

Alle betrokkenen kregen nu hun verhuisplan.

(Vervolg pag. 2)

Tijdens het transport van de Cyclooon

De verhuizing zelf verliep vrij vlot na al deze voorbereidende maatregelen.

Zaterdag 20 juli werd de cycloon van ± 15 ton en 16 m hoog in zijn geheel opgevoerd en op sleden gezet. Door middel van een lier werd hij zachtjes over met vet ingesmeerde bielzen voortgetrokken tot de kantine.

Maandag kwam hij via de Saturnusstraat op zijn nieuwe plaats. We hadden even een tegenslag, doordat hij halverwege van zijn slede afschoot, waardoor de grote afzuigpomp afknapte, die later met behulp van een takelwagen en stellingen weer op zijn plaats moest worden gebracht.

Maandag 22 juli om 7.00 uur 's ochtends kwam de verhuizer met zijn mensen en materiaal aanzetten: 12 man met een hoge bouwkraan (om de inboedel uit de Meubelmakerij op de tweede etage te verhuizen), kraanwagen, handkraan en 4 vrachtauto's, terwijl onze voorhefttruck soms ook nog in de nieuwe fabriek dienst deed.

Een van de vrachtwagens was een zogenaamde zware dieplader, waarvan de achters van de trailer kon worden verwijderd, zodat het chassis op de grond kon zakken. Over uitgeschoven balken werden nu de machines op rollen met een lier binnenboord getrokken, de trailer weer opgevoerd en de achters aangebracht. Het geheel reed dan naar de nieuwe fabriek, waar het spel zich in omgekeerde zin herhaalde. Speciaal voor de reeds gedemonteerde Alleskoker, die nog van zware steunbalken was voorzien, was dit een gemakkelijke verhuismethode. Zo veel mogelijk volgden het plan werd nu in de oude fabriek de inboedel afgevoerd en door chefs/bazen in de nieuwe fabriek in ontvangst genomen, op zijn plaats gezet en door diverse ploegen van installateurs zo snel mogelijk aangesloten. Vandaar dat eerst de machines en installaties werden verhuisd en pas in de tweede week alle producten in bewerking, anders zouden de installateurs teveel worden gehinderd.

Een ander punt waarop geleet moest worden was, dat men zich als het ware in de oude fabriek door de in-

boedel een pad moest eten vanaf de deur waaruit men verhuisde, terwijl men in de nieuwe fabriek die voorwerpen het eerst moest hebben, die weer het verst van de toegangsdeur opgesteld moesten worden.

Overigens probeerde het weer steeds roet in het eten te gooien. Juist in het weekend voor de verhuizing begon de tent op het binnenterrein, waarin zich een gedeelte van de houtvoorraad bevond, het langzaam te begeven. Deze moest dus eerst in een versneld tempo worden ontruimd. Dit gesnede gelukking door een aparte ploeg, zodat de eigenlijke verhuizing niet werd gestoord.

Ook het vuurduiveltje liet zich niet onbetuigd; drie maal is er brand uitgebroken, door snel optreden gelukkig zonder schade aan te richten of persoonlijke ongelukken te veroorzaken.

Wij openen het seizoen met „EEN AVOND IN WENEN" op woensdag 18 september a.s. Een schat van populaire opretensoldaten — zoals u die zo graag hoort! — wordt gezongen en gespeeld door bekende solisten. Houdt die avond vrij!

Nadere mededelingen de volgende week.

DE WERELD EN HET HOUT

afdeling Stofzuigmontage door het trappenhuis naar beneden te zeulen en op zijn plaats te krijgen. Waar het maar enigszins kon liep hij vast en verder kon je zelf zo heerlijk blijven haken aan de spanners van het klankbordendoek. Ook deze is er gekomen. Ten slotte moest er nog van alles opgeruimd worden, wat in de laatste week nog 23 vrachtautoritten heeft gekost.

De verhuizing is verder door hard en enthousiast werken van alle betrokkenen zelfs twee en halve dag op het plan ingelopen.

Een woord van dank en hulde is zeer zeker hier op zijn plaats voor het enorme werk dat in die paar dagen is verzet.

J. Peelen, Houtbedrijf

Meerder-jarigheid

Bij de mensen van onze westerse en Nederlandse staatsgemeenschap is het als vaststaand aangenomen, dat temand bij het bereiken van zijn eenentwintigste levensjaar meerderjarig is. Met dat wat typische woord bedoelen we dan, dat hij daarmee geacht wordt, in het begin zijner volwassenheid te zijn gekomen.

Of dat in feite altijd het geval is, laten we nu maar in het midden. Zelfstandigheid vraagt een zekere mate van levenservaring en wijsheid om niet alleen te „mogen" maar ook te „kunnen" handelen als volwassene.

We kennen ook deze staatsindage meerderheid in andere opzichten en wel ten aanzien van gebieden, die tevoren onder direct gezag van het moederland stonden en nu tot een eigen bestuur komen. Als regel doet men zo iets niet na verloop van een vooraf vastgesteld aantal jaren zoals bij onze menselijke meerderjarigheid. Men laat dat afhangen van de mate, waarin zo'n gebied heeft getoond, op eigen wielen te kunnen rijden. Onze persoonlijke meerderjarigheid komt er vanzelf wel, als we in leven blijven en op een dag 21 jaar zijn geworden.

De gebiedsmeerderjarigheid wordt pas toegekend, nadat zo'n gebied het vertrouwen bij het moederland heeft gewekt, dat het inderdaad zichzelf voortaan kan besturen.

Kunnen we nu onze nieuwe houtfabriek niet eigenlijk ook zo zien als het bereiken van haar meerderjarigheid in de VDH-familie? Tot voor kort was de houtafdeling inwonend in het hoofdgebouw. Ze was echt niet meer dan een afdeling, zij het dan een, die in de loop der laatste jaren aan belangrijkeid was gaan winnen. Maar nu praten we ineens niet meer van de houtafdeling maar van de houtfabriek. Ze is de deur van het hoofdgebouw uitgegaan en heeft haar eigen woning betrouwen. En wat voor woning!

Het eerste, wat je daar opvalt, is: op de groet gebouwd. En dan merkt je ook allerlei andere prettige dingen op: logische volgorde bij de indeling der werkzaamheden, keurige machines, efficiency in het intern transport en wat al meer. Maar voor alles: op de groet gebouwd!

Dat wil misschien twee dingen zeggen: ten eerste, dat we verwachten, dat de houtfabriek intensiever zal worden bezet en benut — ze heeft er ruimschoots de ruimte voor — en ten tweede, dat haar kersterver meerderjarigheid een begin is, dat tot volheid moet groeien. Voor beide mijn beste wensen.

Scheuwer.

voorheen en thans

Indelfijk is dan een lang gekoesterde wens — een aparte houtfabriek — in vervulling gegaan. De plannen hiervoor dateren niet van vandaag of gisteren. Het scheelde namelijk enkele jaren geleden niet veel of we waren naar Wadinxveen gemigreerd, maar gelukkig zijn we toch onder de rook van onze eigen schoorsteen gebleven met alle voordelen van dien.

Dit feit is te belangrijk om er niet even bij stil te staan en onwillekeurig gaan onze gedachten terug naar de Stortenbekerstraat, waar we zo'n kleine 25 jaar geleden de Meubelmakerij en Luidsprekerafdeling binnenstapten.

Nu zult u denken dat toen alles nog zeer primitief ging, maar dan vergist u zich. Al was de ruimte, waar bij voorbeeld de kasten werden gelijmd en verder afgewerkt, kleiner dan in de nu verlaten houtvloeg, er werd toch zeer voortvarend gewerkt en de afdeling was vooral voor die tijd modern ingericht. Twee lopende banden en twee van de nu in gebruik zijnde eindloze-band-schuilmachines verrichten toen al het schuurwerk van de meubelmaker. In het hoogseizoen werd dan ook al een behoorlijke produktie bereikt.

Op de Meubelmakerij zien we de lopende banden terug en door de sinds korte tijd in gebruik genomen pneumatische lijnlaters met strijperhitting (vervaardigd in de Gereedschapsmakerij) kan nu zonder grote tussenvoorraden worden geproduceerd.

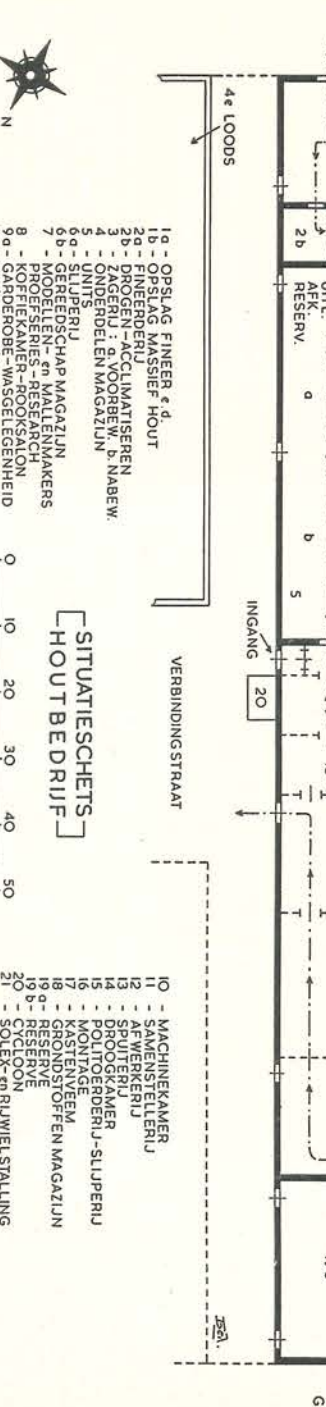
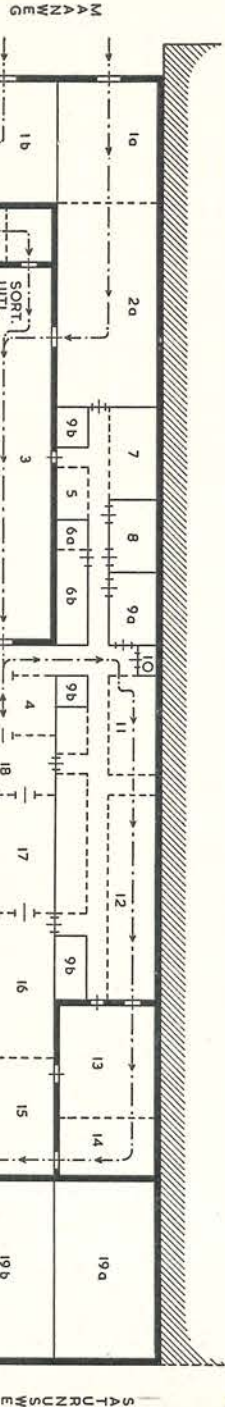
De afleveringen van de Meubelmakerij naar de Spuiterij geschieden geheel per conveyer en vooral met deze luchtbrug zijn we zeer ingenomen. Geen gesjouw meer met kasten, alles van de grond; beschadigingen worden tot een minimum beperkt.

De nieuwe Spuiterij is een lust voor het oog. Baas Krul is dan ook niet weinig in zijn schik met zijn separate afdeling met geheel vernieuwde uitleg. Ook de slijpers en polijsters staan in een ruime en reine afdeling, die per conveyer wordt gevoerd. Rollenbanen zorgen ervoor dat ook de montagebanden aan hun trek komen en het direct daarachter geplaatste kastenveem waarborgt een vlotte afvoer.

Natuurlijk is alles nog wat onwennig, maar dat is straks over. Door de lijn welke er nu in produktiestroom is aangebracht, zullen we meer nog dan vroeger op elkaar aangewezen zijn en hoewel we het persoonlijk initiatief niet willen uitschakelen zullen we toch moeten trachten van het begin tot het einde, van jong tot oud en van laag tot hoog één team te vormen. Want dan alleen kunnen we rustig en goed produceren met een minimum aan uitval of reparatie, ten gunste van de behoeve van de gehele VDH-gemeenschap en veel daarbuiten.

Eigenlijk overbodig te zeggen, dat we door reinheid en zuinigheid op ons deze goed ingerichte en kostbare werkruimte waard zijn.

S. A. Glaudemans, afd. 2324.

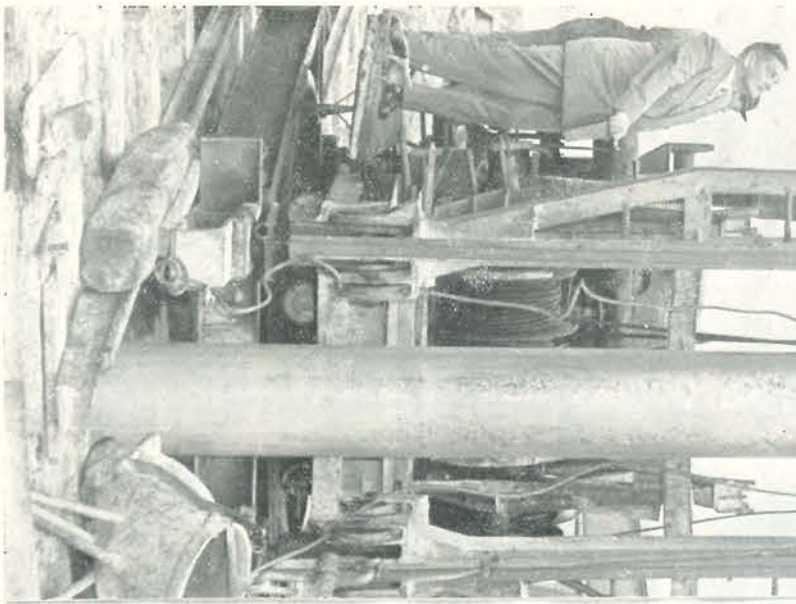
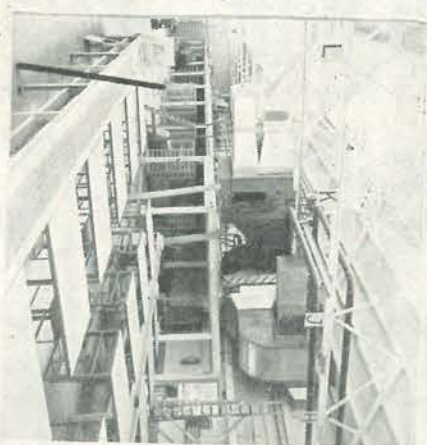
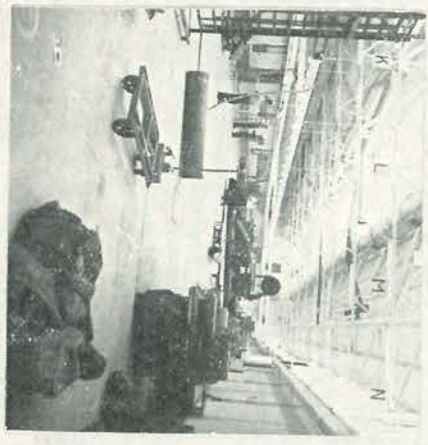
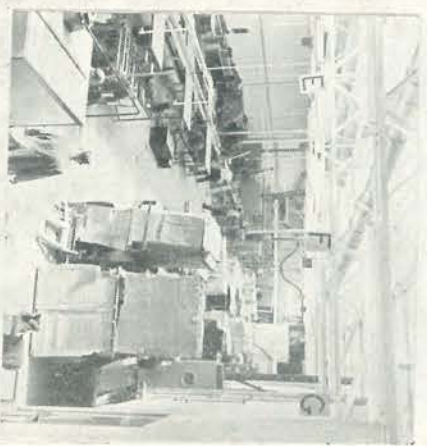
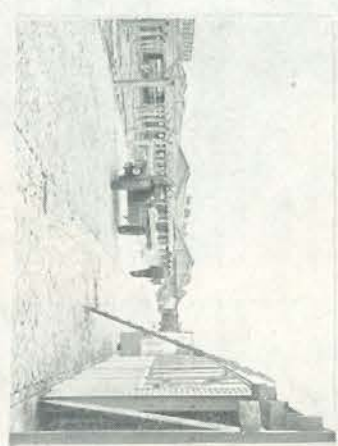
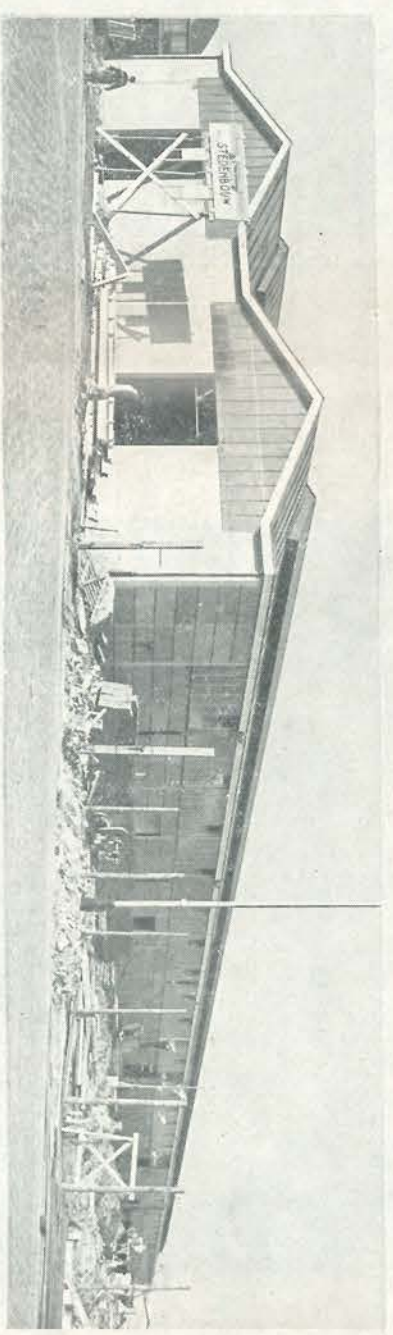
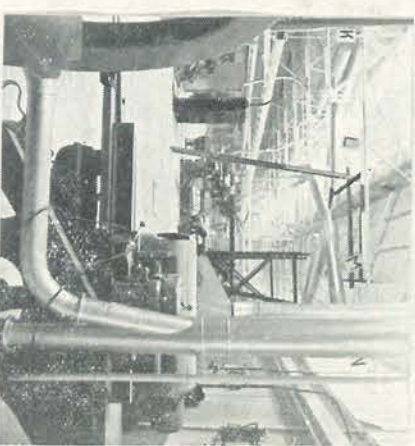
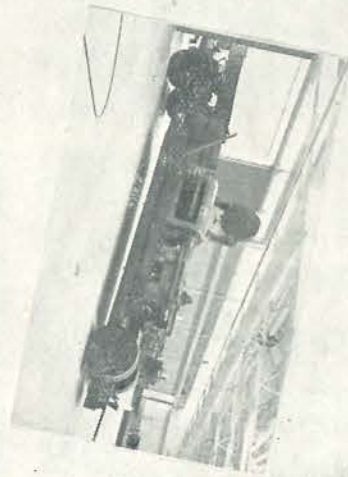
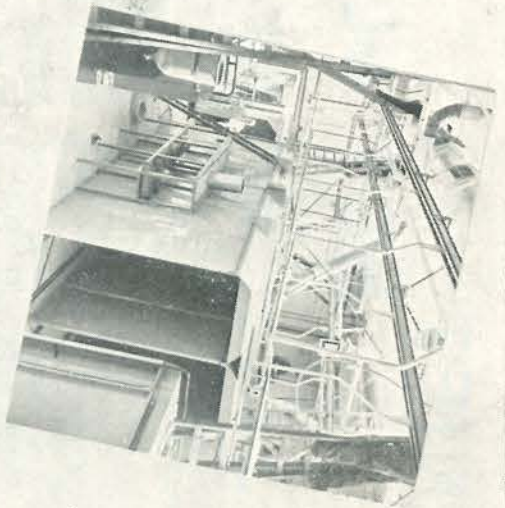
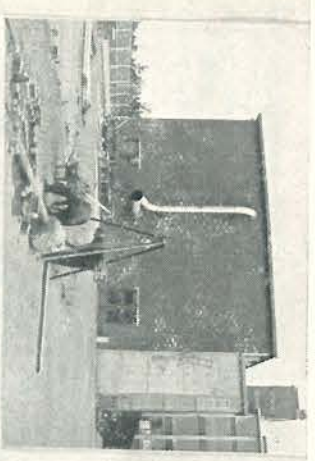
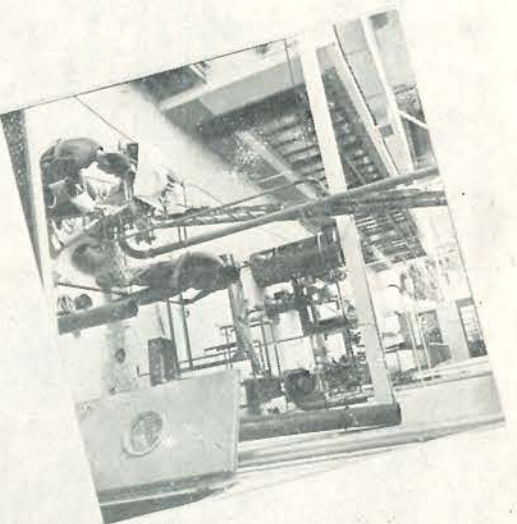

Inmiddels heeft de situatieschets enige wijziging ondergaan en wel als volgt:

19a - Sollexservice
19b - Kantine en personeelwink

21 - Vervallen
4e loods - stofzuigfabriek

HOGER ZIJN
VLUCHT

De Opbouw van de
nieuwe
Houtfabriek

NIET NET ALS TOEN

Daar zit ik dan met het verzoek om in het VDH-tje iets te schrijven over de nieuwe houtfabriek. Ik wil het natuurlijk graag doen, maar hoe en waar begin je?

Uit mijn ERRES-radio klinkt een liedje, dat Corrie Brocken zingt en onwillekeurig gaan mijn gedachten terug naar het laatste Song-festival, waar Nederland de eerste prijs won met het nu zo bekende liedje „Net als toen”. En ineens realiseer ik mij: nee, juist niet net als toen!

Want mij bepalend tot het Houtmagazijn en de Fineerdij: hier zijn belangrijke verbeteringen te constateren. Voorheen was de opslag van hout en fineer, de belangrijkste grondstoffen voor onze kasten, min of meer stiefmoederlijk bedield. Toen ik omstreeks 1947 in het Houtmagazijn kwam werken werden namelijk de grote partijen massief hout, multiplex en fineer opgeslagen in een gedeelte van de toenmalige Ned. Kroon Rijwielabriek (nu de ENAF) aan de Laakweg. Een afgesloten gedeelte van de Zagerij was ingericht als Houtmagazijn. Dit betekende dat dit magazijn zijn werkvoorraad regelmatig moest ontvangen van zijn grote broer aan de Laakweg en deze transporten gaven allerlei problemen. Er kwam verbetering in deze toestand toen door uitbreiding van de Rijwiel-fabriek het noodzakelijk werd dat alle voorraad hout naar de fabriek Maanweg kwamen; deze kregen toen een plaats in het Metaal- en Kartonmagazijn, een combinatie die bestlijst niet ideaal was.

Niet lang daarna moest ook het zogenaamde magazijn in de Zagerij plaats maken voor het samenstellen van kasten. Hierdoor werd de zaak nog moeilijker. Het gebeurde meermalen dat de uitlijner over het karton moest klauteren om bij het hout, dat hij nodig had, te kunnen komen. Na het uitlijnen was dan weer een lang transport naar de Zagerij nodig; dit geschiedde over de binnenplaats die nu eenmaal niet het gladdé oppervlak van een bijlathaken had, om over sneeuw en gladheid tijdens de winter nog maar niet te spreken.

Door de steeds groter wordende kartonvoorraden als gevolg van de uitbreiding van onze radio- en televisieproductie, werd het hout als het ware uit het Kartonmagazijn gedrukt. Het vond toen onderdak in de u allen welbekende tent op het achterterrein, die daar als tussenoplossing naar een betere huisvesting was geplaatst.

De grote temperatuurverschillen tussen winter en zomer in dit limen geval maakten ook deze oplossing verre van ideaal, terwijl door het gebrek aan ruimte meermalen partijen hout buiten werden opgeslagen, die dan weer moesten worden afgedekt. Dat dit alles niet bevorderlijk was voor een vlotte productie zult u wel begrijpen.

Hoewel met een tikje weemoed in het hart, was het voor ons dan ook een grote voldoening toen we op de

plaats over een vloer, waarop je zou kunnen rolschaatsen. Geen geklim meer om hout op te zoeken, maar een ruimte en daardoor overzichtelijke opslag in een omgeving waar het prettiger werkt dan bij voorbeeld in de tent.

Een verbetering voor de Fineerdij is in de eerste plaats de veel grotere ruimte, waardoor een betere opstelling van de verschillende machines mogelijk werd. Belangrijk is ook, vergeleken bij vroeger, de goede verlichting. Hoewel de machines al op een behoorlijke staat van dienst kunnen worden, passen zij zich na keurig geverfd te zijn, goed bij hun nieuwe omgeving aan. Ook de arvalbakken, voegtafels, transportwagens enz. hebben een verjongingskuur ondergaan en kunnen weer een stootje veien.

Er zou nog veel geschreven kunnen worden over de technische verbeteringen, maar daarover misschien een volgende keer.

Hoewel een verblijf van enkele weken niet voldoende is om een definitief oordeel uit te spreken, ben ik van één ding echter wel zeker, namelijk dat het niet is „Net als toen”.

H. v. d. Plas,
afd. Houtmagazijn.

Sprekende cijfers

Om onze prachtige kastenfabriek te kunnen bouwen, moest allereerst het moeras — want zo kon je dit stuk van het terrein in het begin van het vorige jaar nog noemen — opgehoogd worden met 15.000 m³ zand. Daarna werden er 500 palen van 6 meter per stuk geheel volgens het zogenaamde Franktsysteem, waarbij de paal in de grond wordt gewerkt door middel van een draagvermogen per m² een hoeveelheid beton nodig van 4.500 m³. In het daarop gebouwde staalstel werd maar liefst 300.000 kg staal verwerkt. Verder waren nodig voor de muren 100.000 stenen en betonlementen, 600 vandaalsten van 500 kg, terwijl er, de glaskappen meegerekend, bijna 3.000 m² speciaal zonerend glas is verwerkt.

Later werden in de fabriek de nodige installaties voor ventilatie en verwarming aangebracht. De gezamenlijke capaciteit van deze units is zo groot dat ongeveer 140.000 m³ lucht, na eerst verwarmd en bevochtigd te zijn, kan worden verplaatst. Want juist in deze kastenfabriek is het klimaat van groot belang. Voor deze installaties werd ongeveer 6 1/2 km pijp en buis aangelegd. De elektrotechnische installatie vergde 20 km kabel en draad, terwijl 1.300 TL-buizen voor een uitstekende verlichting zorgen.

Zodra u allen wel bekend zal zijn, u heeft het trouwens op grote bordes kunnen lezen, was de N.V. Stedenbouw de aannemer, die de gehele bouw in handen had. Daarnaast heeft aan deze nieuwbouw een aantal onderaannemers medegewerkt voor o.a. staalconstructie, installaties voor warmte en koude water, perslucht, verwarming, elektriciteit en afvalafvoer. Voor dat de installateurs hun werk begonnen is door een adviesbureau de hele installatie tot in de finesses uitgewerkt.

Natuurlijk is het onbegonnen werk hier alles te noemen wat in de bouw verwerkt is, alsook elke firma die haar steentje, soms letterlijk, heeft bijgedragen om deze prachtige houtfabriek tot stand te brengen. Toch kan het bovendien u misschien een indruk geven welk een groot werk werd verricht in, volgens bouwplanningen, zeer korte tijd: 5 juli 1956 — eerste paal, 5 juli 1957 — bouwkundig opgeleverd en 5 augustus 1957 — in gebruik genomen.

Opmerkelijk was bij de bouw het grote enthousiasme waarmee velen zich achter dit project hebben gezet en de reuze prettige samenwerking tussen bouwmeesters, uitvoerders en aannemers.

Laten wij hopen dat een volgende bouw bij Van der Heem, wie weet wat voor plannen er nog op stapel staan, even prettig en vlot kan verlopen als deze.

O. Klerky,
Staf Fabricage.

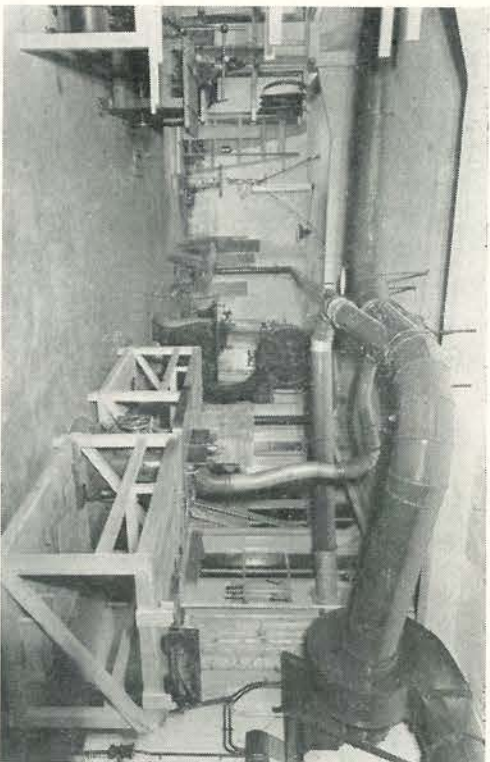
VEEL VERLEDEN EN EEN BEETJE HEDEN

Den Haag, zomer 1916. Op de Vailantlaan klinkt muziek van een militair muziekkorps. Uit de mensen en kinderen welke naast de troep lopen maakt een joch van een jaar of acht zich los en gaat een zijstraat in. In deze straat is een „landje” gelegen, waarin je zo lekker kunt soppen en van het riet dat er groeit kan je van die fijne fluitjes snijden.

Even later zien we onze makker dan ook uit het riet komen met zo'n prachding. Maar het landje zal er niet lang meer zijn, want men heeft plannen om er een ingeriefabriek te gaan bouwen en enige jaren later zo omstreeks 1920 staat die fabriek er. Het schijnt met de lappen niet zo goed te gaan want al spoedig wordt er een sigarettenfabriek in gehuisvest.

„Je kunt beginnen voor f 0,42 per uur”. Even peinen: dan maar f 12,50 thuis ardragen, dan blijft er nog f 7,50 voor kleding enz. over — een pak met twee pantalons kon men toen kopen voor f 18,50 — „top... hij doet het”. Het was f 22,50 minder dan hij laatstelijk verdiende, maar het is soms goed een flink eind terug te gaan om een langere aanloop te nemen voor een goede sprong.

Vrijdag 28 maart 1930. Er komt een jongeman de fabriek binnenstappen, waar hij als kind op de plaats waar nu de fabriek staat zijn schoenen en kousen besmeurde, zijn fluitjes sneed en met zijn vrienden vlofte ging varen. Hij wordt ingeschreven, krijgt een penning toegewezen door de portier: no 132 en wordt daarna naar bo-

Oude herinnering

De sigarettenfabriek verdwijnt ook weer en er komt een sigarenfabriek voor in de plaats. De jongen is intussen als timmermansleerling gaan werken bij een burgerbaas. Weer wat later schijnt de bouwrij een magische kracht op hem uit te oefenen en nog datzelfde jaar is hij bij een van de grootste bouwwerken van Den Haag betrokken. De knaap heeft geen rust en wil nu weer helpen villa's bouwen. Dit doet hij vijf jaar lang naar zijn zin.

Immiddels 21 jaar oud — niets kan gebeuren, neemt hij ontslag en wordt, met een groot woord aangeduid, uitvoerder bij de bouw van een broodfabriek.

Een jaar later... zonder werk, slechte tijd, lage lonen en daar staat hij, o neen, niet terneergeslagen.

Hij komt via een tip van een meisje bij Van der Heem en Bloemsma werken. Dat gaat niet zo één twee drie, want hij heeft de pech dat de toenmalige bedrijfsleider van de houtfabriek hem kent en hem vertelt dat het hier niets voor hem is. Op de vraag „Waarom dan niet?” is het antwoord „Je kunt niet genoeg verdienen”. „Zegt u nou eens wat ik kan gaan

MANNEN VOOR!

Er staat een nieuwe campagne voor de deur, ook voor onze vrijetijdsbesteding.

Daarbij hebben we al enige jaren genoeg beleefd aan een veelklein, maar pittig mannenkoor. Dat moeten we zien te houden. We kunnen daarbij nog best nieuwe zaagkrachten gebruiken. Er zijn enige personeelsaankopen in zicht, waarin dit koor zal moeten optreden.

Woensdag 11 september a.s. 17.15 uur in de Irenesaal van gebouw Fjord, Zwartelaan, Voorburg (tegenover 't station), samenkomst voor leden en nieuwe liefhebbers onder leiding van dr. Schreier om plannen te maken. We zullen die samenkomst wat gezellig „aankleden”.

Mannen zangers voor! Present in Fjord.

In de afdeling zijn enige mensen aan het bewerken van de luidsprekerkastonderdelen bezig, er staat ook een grote, zware man met een basstem. Deze „zware jongen” geeft pas hoe een citkezaag gezet en gevild moet worden, ja, dat kun je aan hem overlaten.

De tafels zijn binnen een week klaar en worden getoond aan de lange man. „Nou jong, die zien er fijn uit en lekker stevig”. Het jong ook blij, maar de stemming wordt bedorven als hij 's zaterdags zijn geld krijgt: dit werk werk krijgt hij alleen met uurloon zonder premie betaald. Maar na een gesprek met de lange meneer komt alles in het reine: de jongen heeft f 3.— opslag gekregen en ontvangt voortaan vast weekloon.

Nu komt er een tijd dat de jongeman zich kan uitleven: nieuwe afdelingen helpen organiseren, nuten moeten verdwijnen, alles gaat in een snel tempo. Als een afdeling net klaar is blijft al spoedig dat hij weer te klein is. Het gonst in de fabriek van energie. Vele radio's worden 's avonds door een grote vrachtwagen van de firma Stokvis afgehaald.

In die periode kon het ook gebeuren dat een tegenwoordig directieklief, toen chef de bureau, min of meer als een meelmannetje naar huis ging. Oorzaak...? muren die links en rechts om hem heen werden gestloopt.

Er was voor die tijd een vrij moderne houtfabriek tot stand gekomen, een meubelmakerij met schuurmachines, opgesteld in een glazen cabine om te voorkomen dat het schuurstof zich over de afdeling zou verspreiden. Deze schuurmachines werden bediend door een paar meisjes. Ook hadden veel meisjes hun aandeel in het tot stand komen van de hoogglanzende radiokasten, die gezien mochten worden! De hoogglans werd er toen nog met behulp van lappen opgebracht, dat was een poetsen en wrijven van belang. Er werd hard gewerkt en het product was prima. Meisjes slonder kasten samen te stellen in een tempo waaraan nu nog een voorbeeld zou kunnen worden genomen.

De fabriek breidt maar uit; wonin-